

การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาล
ตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ*

The implementation of the child support grant policy : A case study of Thepharak
subdistrict municipality in muang samutprakan district

ณัฐพร แก้วบัวชา**

Natthaporn Kaewbouekao

6514532066@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค แนวทางการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรและการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการวิจัย 2 วิธี คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ได้กำหนดหน้าที่ในการนำนโยบายเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติอย่างมีระบบ ดำเนินงาน ฝ่ายรับลงทะเบียน ตรวจสอบเอกสาร 2) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอคำแนะนำและสนับสนุน ทำให้การดำเนินนโยบายมีประสิทธิภาพเทศบาลตำบลเทพารักษ์มีบุคลากรที่เข้าใจนโยบายเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดอย่างเพียงพอ 3) ปัญหาและอุปสรรค คือ ปัญหาในด้านการสื่อสาร ความซับซ้อนของกระบวนการ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอทำให้ประสานงานไม่ราบรื่น 4) แนวทางในการพัฒนา คือ ควรส่งเสริมด้านการสื่อสารข้อมูล ปรับปรุงกระบวนการ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจง่าย

คำสำคัญ : การนำนโยบายไปปฏิบัติ ; นโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ; เทศบาลตำบลเทพารักษ์

Keyword : Implementing policies ; Subsidy policy for raising newborn children ; Theparak Subdistrict Municipality

---

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

**นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีการพัฒนาไปในบริบท ความเชื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ สังคมในปัจจุบันจึงเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงและมนุษย์จึงต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับบริบทของการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ในมุมมองของผู้ใหญ่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ ราคาสินค้าและบริการมีการปรับราคาขึ้นลงในทุก ๆ วัน ปัญหาการขาดแคลนรายได้ จากผลกระทบที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่นเดียวกับกลุ่มเด็กที่มีอัตราการเกิดเพิ่มขึ้นในทุกวัน ถึงแม้จะมีจำนวนลดลงหรือเพิ่มขึ้นเป็นบางช่วง แต่ก็ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศในอนาคต จำนวนเด็กมากกว่า 2 ล้านคนอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งเด็กเหล่านี้ประสบปัญหาด้านความยากจน และไม่สามารถพัฒนาศักยภาพความสามารถของตนเองได้เต็มที่เท่ากับเด็กกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่หลากหลาย เช่น โอกาสและทรัพยากรภายในครอบครัวมีจำกัด ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อตัวของเด็กและส่งผลกระทบต่อทุนมนุษย์ของประเทศในอนาคต ผู้วิจัยจึงมองว่าการลงทุนในกลุ่มเด็กปฐมวัยจะช่วยเพิ่มความสามารถทางการเรียนรู้และหยุดภาวะสังคมที่ยากจนของครอบครัวในอนาคตจากรุ่นสู่รุ่นได้มากขึ้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กให้มีพื้นฐานที่ดี จะสามารถเติบโตและอยู่รอดอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นกลุ่มประชากรเด็กจึงถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญและเหมาะสมที่จะพัฒนาและให้คุณค่า ซึ่งต้องอาศัยการส่งเสริม ร่วมกันพัฒนา จะเห็นได้ว่าการดำเนินการของนโยบายสำหรับเด็กจะเกิดประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับดำเนินการของช่วงวัยอื่น ๆ จึงต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กในวัยแรกเกิด

อย่างไรก็ตามยังมีคนจำนวนมากที่มีความต้องการที่จะสร้างครอบครัวและต้องการมีบุตรเพื่อดำเนินชีวิตครอบครัวในอนาคต ประกอบกับการที่รัฐบาลนั้นมีโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดที่ดำเนินการไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ว่าด้วยเรื่องของการดำเนินการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ที่ให้โดยไม่มีเงื่อนไขและผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ โดยกลุ่มเป้าหมายจะเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 0 – 6 ปี ครอบครัวที่มีสิทธิ์ที่จะได้รับเงินโครงการนี้จะต้องเป็นครอบครัวที่มีฐานะยากจนหรือสุ่มเสี่ยงที่จะยากจน ซึ่งต้องมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี อีกทั้งในปัจจุบันมีจำนวนเด็กที่มีอายุระหว่าง 0 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 23 ของเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ของเด็กทั้งประเทศที่ได้รับเงินอุดหนุนในทุก ๆ เดือน ตามวัย ซึ่งเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่แม่และเด็กควรได้รับเพื่อที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นหนึ่งในสวัสดิการที่รัฐช่วยแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ให้กับครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท/ปี เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยให้เด็กได้รับสิทธิด้านการอุปถัมภ์และการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) หน่วยงานที่ดูแลโครงการนี้ จะจ่ายเงินให้ผู้ปกครองเป็นจำนวน 600 บาททุกเดือน ลงทะเบียนครั้งเดียวก็ใช้สิทธิได้ ตั้งแต่แรกเกิดจนอายุ 6 ปี โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจึงถือเป็นสวัสดิการพื้นฐานที่หลายประเทศทั่วโลกได้นำมาใช้เพื่อช่วยประกันว่าเด็กคนนั้นนั้นจะมีโอกาสที่จะได้รับโภชนาการที่ดีพัฒนาการที่ดีและได้ไปพบแพทย์ตามกำหนดซึ่งมีหนังสือเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีค่าใช้จ่ายหากพ่อและแม่ของเด็กนั้นมีฐานะยากจนก็จะไม่สามารถที่จะ ให้การเลี้ยงดูที่

เหมาะสมกับเด็กได้ จึงทำให้สูญเสียโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้อย่างเต็มที่อีกทั้งยังมีผลการศึกษาทั่วโลกที่พบว่าเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กและเกิดนั้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศระยะยาวจากการศึกษาของ James J. Heckman นักเศรษฐศาสตร์ที่ได้รับรางวัลโนเบลได้ศึกษาพบว่าการลงทุนในกลุ่มเด็กเล็กนั้นจะได้รับผลตอบแทนมากขึ้นในระยะยาวและการลงทุนในกลุ่มเด็กเล็กที่อาศัยอาศัยอยู่ในครอบครัวยากจนนั้นจะได้รับผลตอบแทนมากยิ่งขึ้น นโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดยังมีปัญหาและอุปสรรคบางประการที่ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขอีกมาก โดยพบว่ามีพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กผู้มีสิทธิ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนฯ มีมากถึงร้อยละ 30 หมายความว่า จะมีเด็ก 30 คน จาก 100 คนที่ควรจะได้รับเงินอุดหนุนฯ แต่กลับไม่ได้รับ เนื่องมาจากการคัดกรองกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ครอบคลุมและละเอียดอย่างเพียงพอ โดยมีอุปสรรคในการเข้ารับสิทธิของโครงการ เช่น ความสับสนในขั้นตอนการรับสิทธิ และการลงทะเบียนความซับซ้อนของกระบวนการรับรองสถานะความยากจน ครอบครัวที่ยากจนบางครอบครัวไม่มีบัญชีธนาคาร หรือไม่สามารถเข้าถึงบริการเครื่องกวดเงินอัตโนมัติ เอกสารทางราชการไม่ครบถ้วน และบางครอบครัวอยู่ห่างไกล ประสบปัญหาในการเดินทางมาติดต่อ เป็นต้น

เทศบาลตำบลเทพารักษ์ (2564) บกทีกไว้ว่า เทศบาลตำบลเทพารักษ์เป็นเทศบาลตำบลแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ตำบลเทพารักษ์ (เฉพาะหมู่ที่ 1, 2, 6, 8 และ บางส่วนของหมู่ที่ 9) อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการประมาณ 13 กิโลเมตร และอยู่ห่าง จากกรุงเทพมหานครประมาณ 37 กิโลเมตร มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3268 (ถนนเทพารักษ์) เทศบาลตำบลเทพารักษ์แต่เดิมมีฐานะเป็นสภาตำบลเทพารักษ์ ก่อนที่จะได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลใน พ.ศ. 2538 แล้วจึงได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลใน พ.ศ. 2562

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

1. การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ
2. ปัญหาและอุปสรรค แนวทางการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดู

เด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร (Population) ได้แก่ ข้าราชการและพนักงาน เทศบาลตำบลเทพารักษ์อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และผู้นำชุมชน

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 10 คน คือ ข้าราชการและพนักงาน เทศบาลตำบลเทพารักษ์ จำนวน 4 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 5 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน จำนวน 10 คน โดยแบ่งดังนี้

2.1 ข้าราชการและพนักงานเทศบาลตำบลเทพารักษ์ จำนวน 4 คน

2.2 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 5 คน

2.3 ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการวิจัย 2 วิธีดังนี้

1) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความทางวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สิ่งพิมพ์ รายงานการวิจัย

2) การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ (Interview) โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการจัดเตรียมชุดคำถาม และมีการนัดหมายผู้ให้ข้อมูล (ผู้ถูกสัมภาษณ์) ล่วงหน้า ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา

ผลการวิจัย

1) การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า ในเรื่องของ การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติที่เทศบาลตำบลเทพารักษ์ ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่า ได้มีการกำหนดหน้าที่ในการนำนโยบายเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติอย่างมีระบบ โดยฝ่ายพัฒนาชุมชนนั้นจะเป็นผู้รับผิดชอบในงานด้านนี้เป็นหลัก และกำกับดูแลการดำเนินงานประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอคำแนะนำและสนับสนุน ยกตัวอย่างหน่วยงานที่ทำงานร่วมกันคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเทพารักษ์, อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการ, กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสมุทรปราการ, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และผู้นำชุมชน เป็นต้น ทำให้การดำเนินนโยบายมีประสิทธิภาพ ซึ่งเทศบาลตำบลเทพารักษ์นั้น มีบุคลากรที่เข้าใจนโยบายเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดอย่างเพียงพอ เพราะมีการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องประเมินผลการทำงานสม่ำเสมอ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้บุคลากรพร้อมดำเนินนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ปัญหาและอุปสรรค ของการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีดังนี้ (1) ในด้านของการประชาสัมพันธ์ ข้าราชการของโครงการนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด หน่วยงานต้นสังกัดของนโยบายนี้ ยังบกพร่องในเรื่องสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักและเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ ทางเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่สามารถกระจายข่าวสารได้มากพอ ต้องได้รับความร่วมมือและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อความถูกต้องของข้อมูลด้วย (2) ในด้านของงบประมาณ ทางหน่วยงานรัฐที่เป็นต้นสังกัดของโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ต้องมีการจัดสรรในส่วนของงบประมาณลงมายังหน่วยงานท้องถิ่นที่ช่วยปฏิบัติงาน และเพิ่มสื่อประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน ซึ่งจะตอบโจทย์ความต้องการของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้อย่างแท้จริง (3) ในด้านของนโยบาย อย่างที่ทราบกันว่าทุกนโยบายที่เสนอการช่วยเหลือจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการรับสิทธิ์ ซึ่งจะมีข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ที่ซับซ้อนและมีความยุ่งยากในการลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิ์ เนื่องจากขั้นตอนในการดำเนินงานต้องผ่านหลายหน่วยงาน และเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงเกิดความล่าช้าในการดำเนินการ อีกทั้งล่าสุดมีการเปิดรับลงทะเบียนออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชัน “เงินเด็ก” หากลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันแล้วจะไม่สามารถลงทะเบียนผ่านหน่วยงานรับลงทะเบียนได้อีก จึงต้องดำเนินการในระบบออนไลน์ต่อให้สำเร็จเท่านั้น

3) แนวทางการปรับปรุงพัฒนา การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษา พบว่า (1) ในด้านของเทคโนโลยี : ในเรื่องของเทคโนโลยี มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน โดยมองว่าปัจจุบันนั้นยังมีระบบการทำงานที่ล่าช้า ไม่ทันสมัย มีขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ อีกทั้งในเรื่องของการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนช่วยในการทำงานคือประเด็นหลักที่มีการพูดถึงมากที่สุด เพราะเป็นความต้องการอยากให้เห็นระบบราชการมีความทันสมัยมากขึ้น เช่น การนำนวัตกรรมมาช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงาน รวมไปถึงเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มารับบริการให้ได้รับการบริการที่มีความรวดเร็วมากขึ้น (2) ในด้านการรับรองรายได้ : ในเรื่องของกรรับรองรายได้ กลุ่มตัวอย่างนั้นมีความคิดเห็นว่านโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไม่ควรมีการแบ่งแยกรายได้ เนื่องจากการรับรองรายได้ตามเกณฑ์ที่ว่า ครอบครัวผู้ลงทะเบียนต้องมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี ซึ่งตามรายได้ขั้นต่ำในปัจจุบัน หากนำมาคำนวณแล้วก็เกือบจะเกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี แล้ว ทำให้เด็กแรกเกิดในเขตเทศบาลตำบลเทพารักษ์ มีการตกหล่นและไม่ได้รับสิทธิ์นี้ (3) ในด้านการชี้แจงข่าวสาร : ในเรื่องของกรชี้แจงข่าวสาร ผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความคิดเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้เกิดขึ้นในทุกระดับ เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารเพราะปัจจุบันกลุ่มคนนั้นมีความกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจที่รวดเร็ว มีสื่อออนไลน์ในการกระจายข่าวสารให้ทั่วถึง และเกิดความเข้าใจง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงควรมีการนำระบบการทำงานของเอกชนมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการทำงานให้มีความทันสมัย เพื่อการสื่อสารที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบล เทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ เป็นการสร้างระบบความคุ้มครองทางสังคม (Child Protection) รวมทั้งเป็นการลดความ เหลื่อมล้ำทางสังคม เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งเป็นนโยบายสวัสดิการที่รัฐจัดสรรสอดคล้อง กับแนวคิดของ เดช อุณหะจิริงรักษณ์ (2561) ได้กล่าวสรุปว่านโยบายสาธารณะ คือ นโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาล ซึ่งอาจเป็นองค์การหรือตัวบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายภายใต้ระบบ การเมืองนั้น ๆ มี วัตถุประสงค์ที่แน่นอนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น เพื่อแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน หรือเพื่อป้องกันหรือ หลีกเลี่ยงปัญหาที่ อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ราณี หัสสรังสี (2557) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า (welfare) มองว่า เมื่อคนทุกคนในสังคม มีความมั่นคงทางสังคมก็จะก่อให้เกิดการ พัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงด้วย สังคมส่วนใหญ่อาจสนับสนุนแบบถ้วนหน้า (welfare) เพราะจำนวนผู้ที่ได้ประโยชน์มี มากกว่าแบบเจาะจงและเห็นว่ามีคุณประโยชน์มากกว่าแบบเจาะจง เพราะไม่มีผู้หลุดจากระบบ นอกจากนั้นการให้ แบบถ้วนหน้า จะได้พันธมิตรชนชั้นกลางมาสนับสนุนนโยบายสวัสดิการนี้ ทำให้มีความยั่งยืน นอกจากนี้การจัด สวัสดิการแบบถ้วนหน้า นอกจากนี้การจัดสวัสดิการ แบบถ้วนหน้า ได้สรุปว่าเด็กแรกเกิดที่ได้รับเงินอุดหนุน จะได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากกว่า ได้รับสารอาหารที่ ดีกว่า ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จะส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยเป็นพื้นฐาน ที่สำคัญใน การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงวัยต่าง ๆ เงินอุดหนุนแก่เด็กแรกเกิดจะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายใน การดูแลเด็ก เข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้นทำให้มีความรู้ในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ ให้เด็กได้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญและเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งในการร่วม พัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรค ของการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไป ปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า ปัญหา และอุปสรรค ของการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ คือ 1) ในด้านของการ ประชาสัมพันธ์ 2) ในด้านของงบประมาณ 3) ในด้านของนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรี ศรีจารุเมธี ญาณ (2563) กล่าวคือนโยบายส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็นเชิงอุดมการณ์ นโยบายบางครั้งผู้กำหนดทำให้มีความ ชัดเจนมากขึ้นคือมีลักษณะเป็นเชิงทางเลือกและนโยบายที่ดีจะมีความชัดเจนถึงขั้นที่บอกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ด้วยคือมีลักษณะเป็นเชิงมาตรการในเรื่ององค์ประกอบของนโยบายนี้จะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้มอบ นโยบายตระหนักถึงความชัดเจนในนโยบาย ที่ตนกำหนดขึ้น อันจะทำให้ผู้รับนโยบายเกิดความเข้าใจชัดเจนง่าย ต่อการรับนำไปตีความและจัดทำเป็นนโยบายรอง และแผนปฏิบัติได้ง่ายขึ้นในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ผู้รับนโยบาย สามารถแยกแยะส่วนสำคัญของนโยบายและแปลความหมายได้อย่างถูกต้องและชัดเจนง่ายขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการ

เปลี่ยนแปลงนโยบายใหญ่ให้เป็นนโยบายย่อยที่ดี การแปลงนโยบายให้เป็นแผนปฏิบัติที่ดีจะต้องจัดวัตถุประสงค์แนวทางดำเนินการและกลไกให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

3) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงพัฒนา การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ ในเรื่องของเทคโนโลยี, ในเรื่องของการรับรองรายได้, ในเรื่องของการชี้แจงข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภา อุ่มยืนยง (2567) แนวทางการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ ได้กล่าวสรุปว่า ปัจจัยกำหนด ความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยหลายประการที่สำคัญคือ ความเพียงพอของ ทรัพยากร นโยบายที่จะประสบความสำเร็จจะต้องได้รับการสนับสนุนทางทรัพยากรทั้งด้านการเงินและงบประมาณ อย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรจัดให้เป็นสวัสดิการแห่งรัฐและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐบาลจัดขึ้น เพื่อลดช่องว่างของระบบคุ้มครองทางสังคมของกลุ่มประชากรเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นเพียงกลุ่มเดียว ที่ไม่มีระบบคุ้มครองทางสังคมใด ๆ มารองรับทั้ง ๆ ที่เป็นกลุ่มประชากรที่สำคัญมากต่อการพัฒนาทุนมนุษย์

1.2 ควรจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า (For All) ให้กับเด็กแรกเกิดทุกราย เนื่องจากยังมีการตกหล่นจากกระบวนการคัดกรองคุณสมบัติของเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครอบครัวยากจน หรือเสี่ยงต่อความยากจนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาอย่างเร่งด่วน เพราะทำให้เด็กแรกเกิดที่ตกหล่นไม่ได้รับสวัสดิการ ต้องสูญเสียโอกาสในการมีภาวะโภชนาการที่ดี และการเข้าถึงสวัสดิการที่รัฐจัดให้กับกลุ่มเป้าหมายนี้

1.3 หากรัฐบาลมีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดสรรสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแบบถ้วนหน้า (For All) ได้ ควรจะมีการปรับเกณฑ์การประเมินรายได้ครัวเรือนให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินของ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (หรือบัตรคนจน) คือ เกณฑ์รายได้ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคนต่อปี ซึ่งจะช่วยให้เด็กแรกเกิดเข้าถึงสวัสดิการได้เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 การทำงานแบบบูรณาการมีส่วนร่วมของเครือข่าย โดยมีการทำงานร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม

2.2 ควรมีการสื่อสารเกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์ ขั้นตอน ของโครงการเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้ทุกภาคส่วนที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการนํานโยบายมาปฏิบัติรับทราบและนำไปปฏิบัติและให้การแนะนำได้อย่างถูกต้อง

2.3 ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการนํานโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนํานโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติในเขตพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนํามาเปรียบเทียบข้อมูลและทำสถิติเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเพิ่มเติม เพื่อนําผลการศึกษาที่ได้มาเสนอให้กับกรมกิจการเด็กให้ดำเนินการแก้ปัญหาต่อไป

3.2 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณการสนับสนุนหลักของนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เพื่อใช้ในการวางแผนการจ่ายเงินอุดหนุนฯ ที่เสถียรมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). การนำนโยบายไปปฏิบัติ Policy Implementation. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน.
- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2566). การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชชชัย เทือกเถา. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาการลดการใช้พลังงานธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่. กรุงเทพมหานคร : การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. (2567). การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภฤศวิทย์ ชยาภิกษณ์. (2564). ปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การ ปกครอง ส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ราณี หัสสรังสี. (2567). เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร : เครื่องมือเพื่อสร้างความเป็นธรรมในระบบสวัสดิการ. สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีณา พึ่งวิวัฒน์นิกุล. (2566). การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภฤกษ์ หงส์ภักดี. (2538). การนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีการปฏิบัตินโยบายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภัทธา อำนวยสวัสดิ์. (2567). การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภา อุ่มยีนยง. (2567). การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ : กรณีศึกษา เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิทธิพันธ์ พุทธหุน. (2566). การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.